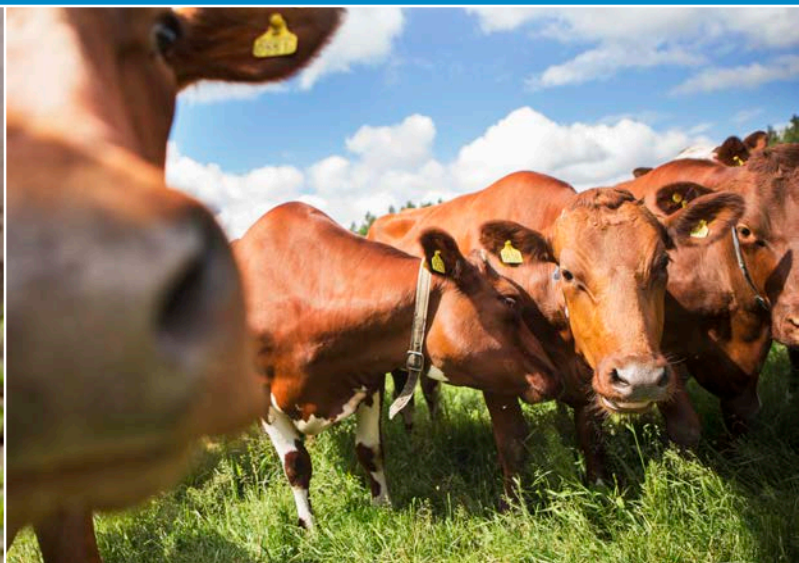

Ekonomi och Marknad – september 2015

-Gris, nöt och lamm

Ekonomi och Marknad utges av LRF Kött och syftar till att beskriva marknadsläget inom köttslagen gris, nöt och lamm.

Gris

- EU-kommissionen förväntar sig en ökad produktion av griskött motsvarande 2,8 procent under 2015. Produktionsökningen förklaras huvudsakligen av ökad produktivitet på suggbesättningarna och att de som genomförde direktivet om lösgående dräktiga suggor utökade produktionen i många fall. Grisslakten inom EU steg med 3,2 procent under första halvåret 2015 i jämförelse med samma period föregående år. Man förväntar en slakttutveckling som hamnar på 1,4 procent under 2015. Situationen för EUs grisbönder är mycket svår beroende på det Ryska embargot vad gäller fett och ister. Copa-Cogeca har föreslagit en åtgärdslista till EU-kommissionen för att lösa situationen.

- Sverige fortsätter att importera allt mindre griskött. Importvolymerna minskade med 9,6 procent under årets inledande sex månader och minskningen sker oavsett produktkategori av griskött. Mest påtagligt är den kraftigt minskande importen av danskt griskött. I jämförelse med halvårsskiftet 2014 har Danmark tappat marknadsandelar på den svenska grisköttsmarknaden, från 36 procent av importvolymen 2014 till 29 procent i juni 2015.

- Det svenska grisköttet har förstärkt sin marknadsposition vilket bland annat bekräftas av vikande importvolym och avräkningspriser som ligger över de tyska och danska avräkningspriserna. Denna situation kan ändras om de låga priserna i övriga EU pressar importörer att agera.

Nöt

- Enligt djurräkningen från december 2014 framgår att antalet dikor inom EU28 har minskat med närmare 290 000 djur sedan 2010. Under samma period har antalet mjölkkor inom regionen ökat i motsvarande grad. Utvecklingen signalerar att nötköttsproduktionen på EU-nivå blir alltmer beroende av mjölkproduktionen för att upprätthålla slaktvolymer av nötkött. På landsnivå varierar situationen kraftigt, särskilt när det gäller hur pass väl enskilda länders mjölkproduktion kompenserar för en vikande dikopopulation.

- En kraftigt minskad slakt av kalv (-10 %) i Sverige under årets första sex månader i förhållande till samma period föregående år, återspeglar en stark efterfrågan bland uppfödare som söker djur för vidare slakt. Antalet slaktade kor ökade med 2,7 procent under samma period vilket är den högsta nivån på tre år och kan vara ett tecken på ökad utslaktning inom mjölkproduktionen.

- Relativt oförändrade prisenivåer på färdigfoder under året och avräkningspriser som stigit med närmare 20 procent kompenserar för dyrare inköp av livkalvar. Sett över hela 2015 har det skett en marginalförstärkning i nötköttsproduktionen motsvarande 65 procent i förhållande till samma period föregående år.

Får och lamm

- Antalet får ökade inom EU under 2014 med närmare 1 miljon djur i jämförelse med 2013. Storbritannien och Rumänien utmärkte sig med en stark besättningsåterbyggnad medan Spanien och Grekland har minskande fårbesättningar. God tillgång till grovfoder och gynnsamma prisenivåer stödjer EU-kommissionens prognos om produktionstillväxt i EUs lammköttproduktion med motsvarande 1,9 procent.

- Slakten av lamm är i stort sett oförändrad. Under jämförelseperioden januari-juni 2014 så minskar slakten av tackor och baggar med 8,1 procent till en nivå som är klar lägre än 5-årsgenomsnittet för perioden. Nuvarande prisläge på lamm skickar signaler till producenter om att bygga upp sina besättningar men det är osäkert om så verkligen sker eller om det är fråga om lokala säsongsavvikelser.

- Det råder en fortsatt bra ekonomisk utveckling i lammproduktionen även om trenden försvagats något under sommaren. Under hösten sjunker slaktpriserna vanligen då utbudet av slaktdjur ökar men trenden visar att perioderna med lägre prisenivåer blir kortare. Marginalerna, uttryckt som lammintäkt minus foderkostnad, har närmast fördubblats under 2015.

Marknadsbalansen inom EU

EU-kommissionen förväntar sig en tillväxt motsvarande 2,8 procent för EUs grisköttproduktion under 2015. Grisslakten inom EU steg med 3,2 procent under det första halvåret av 2015 i jämförelse med samma period föregående år. Detta är en ansenlig ökning och kan tyckas förvånande eftersom rådande prisenivåer på griskött ligger långt under EUs femårssnitt och många producenter inom EU har pressade marginaler trots en gynnsam fodermarknad. Produktionsökningen förklaras huvudsakligen av ökad produktivitet på suggbesättningarna och att de som genomförde direktivet om lösgående dräktiga suggor utökade sin produktion i många fall.

Förutsättningarna för EUs grisköttsexport är goda i dagsläget. En ökad produktion, lägre genomsnittliga priser på griskött och en stark asiatisk efterfrågan bidrar till att EU-kommissionen justerar upp EUs grisköttsexport med 7,1 procent under 2015 i jämförelse med 2014.

Till exportmarknader som har en särskilt positiv utveckling kan nämnas Kina, Filippinerna och Sydkorea. Under perioden januari-maj ökade Sydkoreas import av griskött med mer än 30 procent till följd av problem med mul- och klövsjuka samt PED-utbrott. Den starka dollarn har medfört att EU har tagit marknadsandelar från USA på den så viktiga sydkoreanska marknaden. Under de senaste 18 månaderna har Kina minskat sin grisbesättning med 100 miljoner djur och närmare 10 miljoner suggor har satts ur produktion vilket förväntas leda till en produktionsminskning med 6,5 procent under 2015. För att sätta utvecklingen i ett perspektiv är det som om USA, Kanada och Mexiko under loppet av två år skulle försvinna från världshandeln med griskött. Under 2016 förväntas Kina öka sin import av griskött kraftigt som en konsekvens av detta, bäst rustade för detta är EU, USA och Kanada.

Tabell 1. Marknadsbalansen för griskött inom EU-28 (1 000 ton cwe).

Källa: EU-kommissionen (juli)

	EU - 28				% förändring	
	2012	2013	2014 prel	2015 prognos	15/14 prognos	tidigare prognos (mars)
Nettoproduktion	22 518,4	22 358,8	22 796,1	23 423,1	2,8%	2,0%
Import	19,5	15,7	14,5	14,8	2,0%	0,0%
Export	2 153,8	2 201,3	1 918,3	2 054,9	7,1%	1,9%
Konsumtion (tot)	20 384,1	20 173,2	20 892,3	21 382,9	2,3%	2,0%
Konsumtion per capita (kg)	31,4	31,0	32,0	32,7	2,1%	2,0%
Självförsörjningsgrad (%)	111	111	109	110	0,4%	0,5%

Slaktutveckling och handelsflöden i Sverige

Antalet slaktade grisar ökade med 2 procent under januari-juni 2015 i jämförelse med samma period föregående år. I ett femårsperspektiv är dock slaktvolymerna närmare 5 procent lägre än genomsnittet för perioden.

Sverige fortsätter att importera allt mindre griskött. Importvolymerna minskade med 9,6 procent under årets inledande sex månader och minskningen sker oavsett produktkategori av griskött. Mest påtagligt är den kraftigt minskande importen av danskt griskött, i jämförelse med halvårsskiftet 2014 har Danmark tappat marknadsandelar på den svenska grisköttsmarknaden, från 36 procent av importvolymen 2014 till 29 procent i juni 2015.

Den svenska exporten av griskött minskar kraftigt (-16,8) procent under perioden jan-juni 2015 i jämförelse med samma period föregående år. Det stora tappet på exportmarknaden sker samtidigt som hemmamarknaden har en mycket positiv utveckling. Det svenska grisköttet har förstärkt sin marknadsposition vilket bland annat bekräftas av vikande importvolymerna och fortsatt höga avräkningspriser i förhållande till konkurrentländerna.

Tabell 2. Slaktutveckling och handelsflöden av griskött i Sverige.

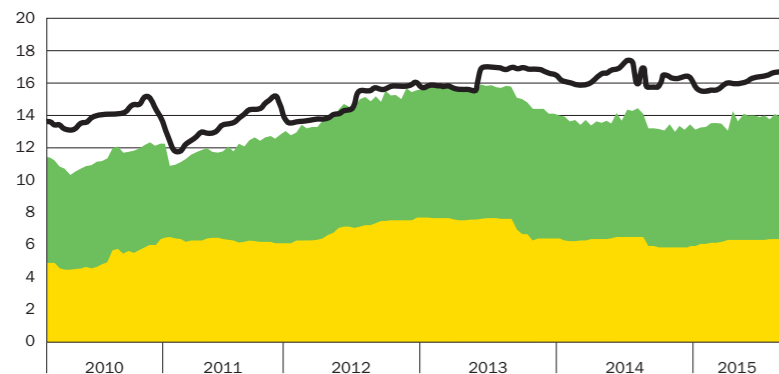
Sverige	jan - maj 2015	Δ perioden (%)
Antal slaktade grisar (1 000-tal)	1 278,9	2,0
Export (ton)	12 722	-16,8
Övriga	4 306	-31
Polen	3 525	-3
Nya Zeeland	1 723	-26,5
Danmark	1 242	16
Italien	435	-36
Import	63 065	-9,6
Tyskland	25 527	-4
Danmark	18 137	-27
Övriga	8 410	-3
Nederländerna	3 795	9
Finland	3 066	27

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Lönsamhetsindikator

Under tredje kvartalet 2015 har avräkningspriset på slaktgrisar och smågrisar ökat med 3,5 respektive 1,4 procent i jämförelse med kvartal två. Sett över året är dock det genomsnittliga slaktgrispriset något lägre än föregående år medan smågrispriset i stort sett är oförändrat. Trots svagt ökande foderpriser under

kvartal 3 sker en marginalförbättring med närmare 19 procent i slaktgrisproduktionen och motsvarande 1,4 procent i smågrisproduktionen. Situationen understryker en god efterfrågan på svenskt griskött i dagsläget.

Figur 1. Den svenska slaktgrisnoteringen i relation till priset på färdigfoder¹ och priset på smågrisar².

- Smågris/slaktvikt
- Foder x 2,8
- Slaktgris

Källa: Egen bearbetning.
¹Multiplicerat med en faktor: 2,8 kg foder/kg levande tillväxt. ²Priset på smågrisar är dividerat med en slaktvikt om 91,4 kg.

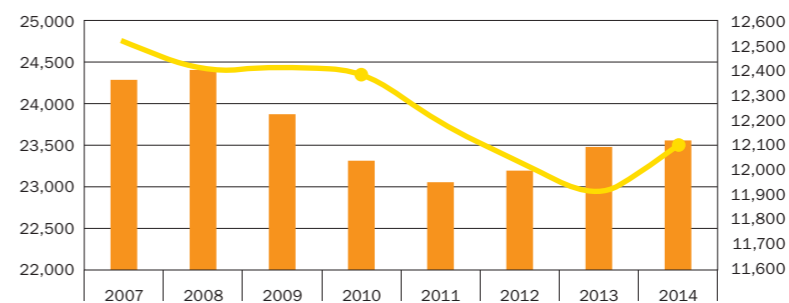

Marknadsbalansen inom EU

Nötköttproduktionen inom EU under det första kvartalet uppvisar en ökning om 4,8 procent i jämförelse med samma period föregående år. Utvecklingen stöds bland annat av en utökad slakt av mjölkkor i Polen och Italien. Även Spanien har en starkt positiv produktionsutveckling under inledningen av 2015. Detta är en effekt av den spanska förstärkningen av antalet dikor mellan åren 2013 och 2014 då dikobesättningen ökade med närmare 6,4 procent. Sett över en längre tidsperiod har dock Spanien en negativ utveckling.

Enligt djurräkningen från december 2014 framgår att antalet dikor inom EU28 har minskat med närmare 290 000 djur sedan

2010. Under samma period har antalet mjölkkor inom regionen ökat med motsvarande grad. Utvecklingen signalerar att nötköttproduktionen på EU-nivå blir alltmer beroende av mjölkproduktionen för att upprätthålla slaktvolymerna av nötkött. På landsnivå varierar situationen kraftigt, särskilt när det gäller hur pass väl enskilda länders mjölkproduktion kompenseras för en vikande dikopopulation. I Sverige till exempel, minskar både antalet di- och mjölkkor under 2010-2014 medan det i länder som Irland, Nederländerna, Italien och Tyskland sker en tillväxt av antalet mjölkkor vilket skapar förutsättningar att bibehålla eller öka nötköttproduktionen inom landet.

Figur 2. Utvecklingen av antalet di-respektive mjölkkor under perioden 2007-2014.

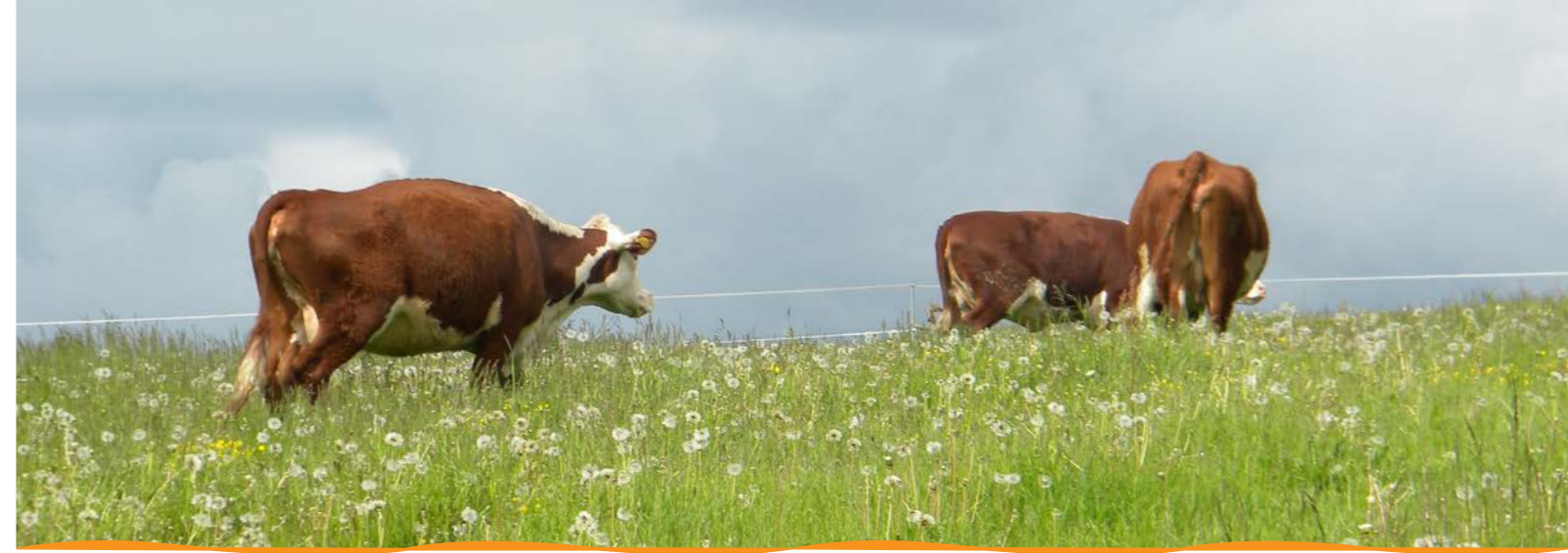
- EU 28 (antal mjölkkor)
- EU 28 (antal dikor)

Källa: Eurostat

Nötköttimporten till EU förväntas att backa med 4 procent under 2015 till motsvarande 295 tusen ton. Australien, som ökade sin export med 21 procent till EU under 2014, förväntas rikta sina handelsflöden mot den kinesiska marknaden under 2015 som en följd av det nyupprättade handelsavtalet länderna emellan. Detta kommer lämna utrymme för Brasilien att öka sina marknadsandelar på den europeiska marknaden. En svagare brasiliansk efterfrågan på nötkött i kombination med en rysslandsexport som inte utvecklar sig som förväntat kommer att frigöra exportvolym till detta. Argentinska exportrestriktioner fortsätter att sätta käppar i hjulet för en expansion på EU-marknaden och landet för en alltmer tynande tillvaro i den internationella handeln med nötkött.

Kommande presidentval i oktober kommer att bli utslagsgivande för hur den argentinska nötköttsexporten kommer att utvecklas framöver.

Mer än en tredjedel av EUs export av nötkött sker genom export av levande djur. Libanon är huvuddestinationen för den europeiska exporten av levande nötkreatur och fungerar som ett viktigt nav för andra destinationer. Inledningsvis under 2015 har exporten av levande djur ökat med 35 procent i jämförelse med samma period föregående år. Öppnandet av den turkiska marknaden under 2014 innebär en viktig handelskanal för det europeiska nötköttet och bidrar till att exportprognosen ligger 8,5 procent högre än 2014.

Tabell 3. Marknadsbalansen för nötkött inom EU-28 (1 000 ton cwe).

	EU – 28				% förändring	
	2012	2013	2014 prel	2015 prognos	15/14 prognos	tidigare prognos (mars)
Nettoproduktion	7 708,4	7 387,9	7 569,7	7 675,4	1,4%	0,2%
Import	274,5	303,6	307,4	295,1	-4,0%	-2,9%
Export	210,1	161,0	207,0	224,5	8,5%	0,3%
Konsumtion (tot)	7 772,9	7 530,5	7 670,1	7 745,9	1,0%	0,1%
Konsumtion per capita (kg)	10,7	10,4	10,5	10,6	0,8%	0,1%
Självförsörjningsgrad (%)	101	100	100	101	0,8%	0,4%

Källa: EU-kommissionen (juli)

Slaktutveckling och handelsflöden i Sverige

En kraftigt minskad slakt av kalv (-10 %) under årets första sex månader i förhållande till samma period föregående år återspeglar en stark efterfrågan bland uppfödare som söker djur för vidare slaktgödning. Antalet slaktade kor ökade med 2,7 procent under samma period vilket är den högsta nivån på tre år och kan vara ett tecken på utökad utslaktning inom mjölkproduktionen.

Den svenska exporten av nötkött fortsätter att utveckla sig positivt. Sammantaget under januari-juni ökade den med 5,5 procent i jämförelse med samma period föregående år. Särskilt handeln med Tyskland (+12 %) och Danmark (+13%) har en positiv trend, företrädesvis gäller handeln bearbetade produkter av nötkött såsom chark med mera.

Även importen av nötkött ökade under första halvan av 2015. Polen utmärker sig genom en kraftigt ökad handel med Sverige under perioden (+48%) och ökade sina marknadsandelar på den svenska nötköttsmarknaden på bekostnad av främst Tyskland och Irland.

Tabell 4. Slaktutveckling och handelsflöden av nötkött i Sverige.

Sverige	jan – juni 2015	Δ perioden (%)
Antal slaktade nötkreatur (1 000-tal)		
Kalv	11,5	-10,0
Tjur	83,8	0,5
Stut	17,5	0,0
Ko	62,2	2,7
Kviga	33,2	-2,3
Export	7 892	5,5
Tyskland	3 796	12
Finland	1 495	-13
Övriga	962	-5
Danmark	1 007	13
Belgien	329	-28
Import	68 493	2,9
Irland	16 242	-4
Tyskland	12 096	-15
Nederländerna	11 985	-1
Polen	10 784	48
Övriga	6 759	-5
Danmark	5 579	-4
Brasilien	1 653	-9

Källa: Jordbruksverket och Eurostat.

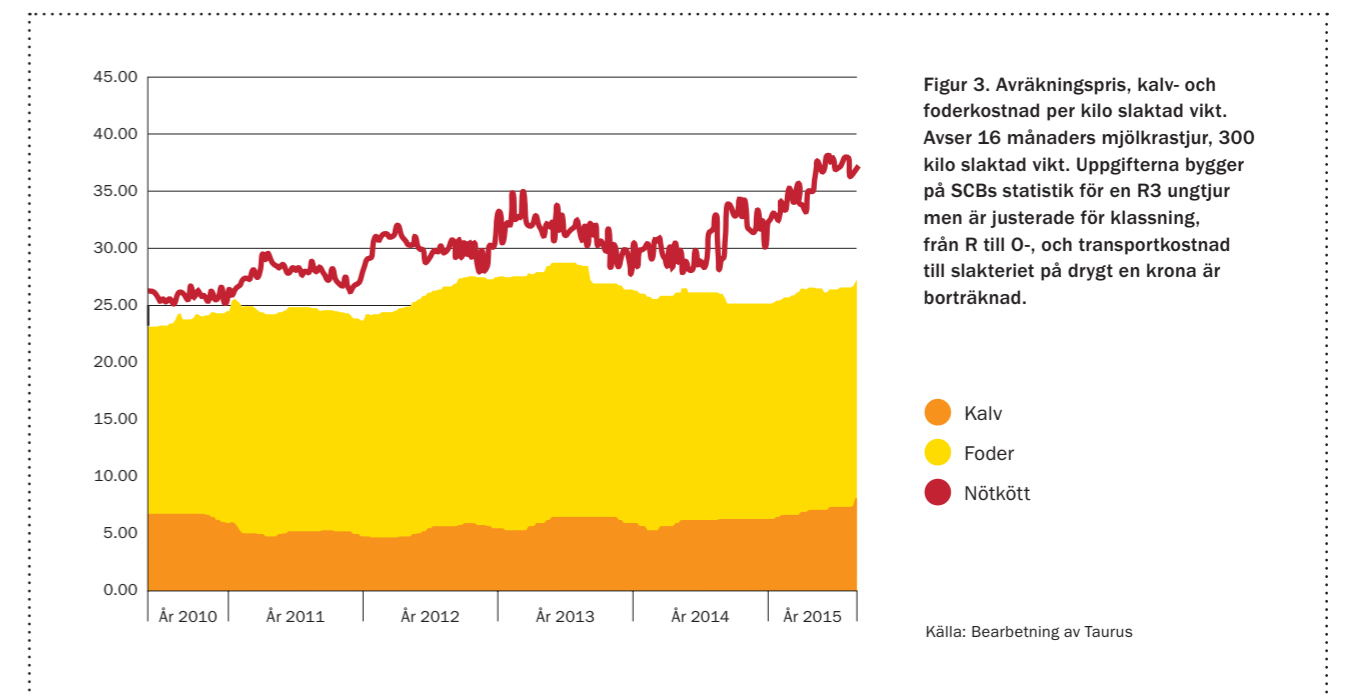
Lönsamhetsindikator

Avräkningspriset har legat relativt stabilt under sommaren på cirka 37-38 kr per kilo för en mjölkkrastjur. Det har varit en god efterfrågan på nötkött och skolstarten är en säsongsmässigt bra period för nötkött.

Kalvpriset har fortsatt att stiga och ligger nu på 28,50 kronor per kilo. Det innebär en prisökning på 6 kronor per kilo för mjölkkraskalv sedan årsskiftet. Priset på kalv ligger normalt sett något högre under sensommaren och hösten men skillnaden och nivån är långt över det brukliga. Bristen på kalvar beror troligtvis på en kombination av ökad efterfrågan och en lägre tillgång. Förhållandevis höga avräkningspriser på nötkött i kombination med lågt mjölkpris gör det intressant för fler mjölkproducenter att behålla sina kalvar för egen uppfödning. Det finns också uppgifter från CDB att det har fötts 11 000 färre kalvar under årets första

sju månader i år jämfört med i fjol. Hur stor andel av minskningen som är kalvar från mjölkproduktionen är svårare att säga något om. Semineringsstatistiken visar att under 2014 var antal 1:a semineringar 4 270 lägre jämfört med året innan. Under årets första fem månader var antalet semineringar 4 328 lägre än jämfört med motsvarande period 2014, vilket indikerar ett växande problem gällande kalvbrist.

Relativt oförändrade prisnivåer på färdigfoder under året och avräkningspriser som stigit med närmare 20 procent kompenserar för dyrare inköp av livkalvar i spåren av nuvarande bristsituation. Sett över hela 2015 har det skett en marginalförstärkning i nötköttsproduktionen motsvarande 65 procent i förhållande till samma period föregående år.

Får och lamm

Slaktutveckling och handelsflöden i Sverige

Medan slakten av lamm är i stort sett oförändrad i jämförelseperioden januari-juni 2014 så minskar slakten av tackor och baggar med 8,1 procent till en nivå som är klar lägre än 5-årsgenomsnittet för perioden. Det aktuella prisläget på lamm skickar signaler till producenter om att bygga upp sina besättningar men det råder osäkerhet om det verkligen sker eller om det är fråga om lokala säsongsavvikelser.

Exporten av lammkött fortsätter att utvecklas positivt (+126,9%) där Finland framstår som den helt dominerande handelspartnern. Exportvolymerna är alltså jämt blygsamma i förhållande till den producerade volymen lammkött.

Irland och Nya Zeeland förstärker sina marknadspositioner på den svenska lammköttsmarknaden. Under perioden januari-juni ökade de sina exportvolym till Sverige med 15 respektive 19 procent i förhållande till samma period föregående år. Totalt ökar importen med 3,9 procent under perioden.

Tabell 6. Slaktutveckling och handelsflöden av får och lamm i Sverige.

Sverige	jan - maj 2015	Δ perioden (%)
Antal slaktade tackor och baggar (1 000-tal)	8,9	-8,1
Antal slaktade lamm (1 000-tal)	84,4	0,2
Export	303	126,9
Finland	267	176
Övriga	27	8
Norge	9	-22
Import	6 303	3,9
Övriga	2 065	-3
Irland	1 622	15
Nya Zeeland	1 686	19
Belgien	591	6
Tyskland	339	-38

Källa: Jordbruksverket och SCB.

Marknadsbalansen inom EU

Antalet får ökade inom EU under 2014 med närmare 1 miljon djur i jämförelse med 2013. Storbritannien och Rumänien utmärkte sig med en stark besättningsåterbyggnad medan Spanien och Grekland hade minskande färbesättningar. God tillgång till grovfoder och gynnsamma prisnivåer stödjer EU-kommissionens prognos om en produktionstillväxt i EUs lammköttproduktion med motsvarande 1,9 procent. Prognosen förutsätter också att

Italiens lammproduktion återhämtar sig under 2015 och kompenseras för produktionsbortfallet under åren 2013-2014 då landet drabbades av flera utbrott av blåtunga, vilket hämmade produktionen med närmare 10 000 ton. EUs handelsbalans påverkas inte i någon större utsträckning, både import- och exportsiffror förutspås ligga i linje med föregående år.

Tabell 5. Marknadsbalansen för lamm inom EU-28 (1 000 ton cwe).

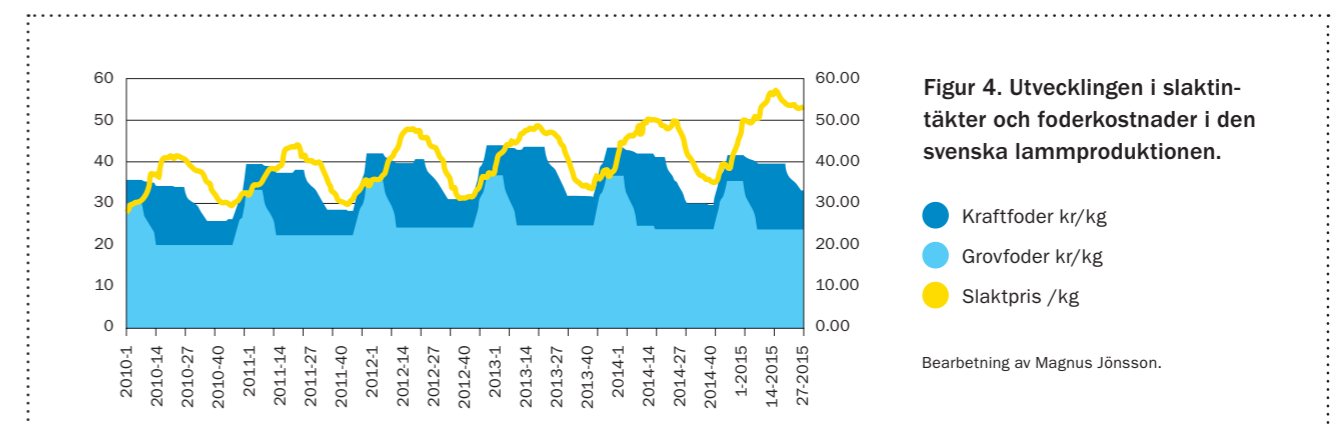
	EU - 28				% förändring	
	2012	2013	2014 prel	2015 prognos	15/14 prognos	tidigare prognos (mars)
Nettoproduktion	901	883	903	919	1,9%	2,1%
Import	190	200	188	190	1,0%	0,2%
Export	25	36	32	33	2,0%	0,0%
Konsumtion (tot)	1 067	1 047	1 059	1 077	1,7%	1,8%
Konsumtion per capita (kg)	2	2	2	2	1,5%	1,8%
Självförsörjningsgrad (%)	87	88	89	89	0,1%	0,2%

Källa: EU-kommissionen

Lönsamhetsindikator

Det råder en fortsatt bra ekonomisk utveckling i lammproduktionen även om trenden försvagats något under sommaren. Under hösten sjunker slaktpriserna vanligen då utbudet av slaktdjur ökar men trenden visar att perioderna med lägre prisnivåer blir kortare. Marginalerna, uttryckt som lammintäkt minus foderkostnad, har närmast fördubblats under 2015. Det genomsnittliga avräk-

ningspriset för lamm under 2015 ligger 9,5 procent över 2014 års nivå vilket är den klart starkaste faktorn bakom marginalförbättringen. Handeln har börjat sända signaler om att svenska lamm är dyra men prognosen för priskurvan är att den allt jämnt håller sig över fjolårsnivån. Detta då handelns alternativ, importlamm, även det har ökat i inköpskostnad.

Utgivare: LRF 2015

Text: Christian Näslund – LRF Kött

Textbearbetning: Ingrid Whitelock – Whitelock Projektmedia

Grafisk form: Mikael Peterson och Fredrik Fransson – Korea Grafiska

Foto: Calle Bredberg, Jan Ekdahl, Ola Ekstrand, Ulf Palm, Ester Sorri, Maria Walraven och Anders Wirström